

Co warto wiedzieć o wirusie brodawczaka ludzkiego?

Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego – HPV, jest jedną z najczęstszych infekcji wirusowych, przenoszonych głównie (choć nie tylko!) drogą płciową. Niemal każda seksualnie aktywna osoba zostanie zakażona wirusem w ciągu swojego życia. Szacuje się, że liczba kobiet i mężczyzn, którzy są nosicielami HPV, na całym świecie wynosi 660 mln. HPV to także czynnik, który co roku powoduje około 595 tys. przypadków raka szyjki macicy, sromu, pochwy i odbytu

Zakażenie HPV nie tylko przez kontakt seksualny

Chociaż do zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego najczęściej dochodzi podczas stosunku seksualnego – pochwowego, analnego lub oralnego, to nie jest to jedyna droga transmisji wirusa. HPV przenosi się także poprzez **bezpośredni kontakt ze śliną lub krwią** osoby zakażonej, ale także drogą wertykalną – podczas porodu. Należy jednak pamiętać także o tym, że do zakażenia wirusem może dojść także podczas wizyty u fryzjera, kosmetyczki, na basenie, w studiu tatuażu czy saunie.

Nie wszystkie typy wirusa powodują raka

Występuje aż 150 typów wirusa brodawczaka ludzkiego. Wśród nich znajdują się rodzaje wysokoonkogenne, zwiększające ryzyko zachorowania na niektóre nowotwory, jak rak szyjki macicy, odbytu czy sromu pochwy oraz typy nisko onkogenne, których następstwem są najczęściej brodawki płciowe, zlokalizowane w okolicach miejsc intymnych kobiet i mężczyzn.

- wirusy nisko onkogenne: typ 6, 11, 13, 30, 40, 42, 43, 44
- wirusy wysoko onkogenne: typ 16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58 i 59

Za rozwój raka szyjki macicy – jednego z najczęściej występujących rodzajów nowotworów u kobiet, odpowiada wirus typu 16 i 18. Wysoko onkogenne odmiany HPV wymagają szczególnej czujności onkologicznej i odpowiedniej profilaktyki, obejmującej regularne wizyty u ginekologa i wykonywanie badania cytologicznego.

Nie wynaleziono dotychczas skutecznego leku na HPV

Niestety, obecnie nie ma leków, które skutecznie eliminowałyby zakażenie wirusem HPV. Leczenie polega na zwalczaniu jego następstw, takich jak: brodawki płciowe, brodawczaki krtani czy nowotwory. Dlatego w przypadku HPV najważniejsza jest profilaktyka zakażeń, tj.: higieniczny styl życia, bezpieczne kontakty seksualne – stosowanie

zabezpieczenia w postaci prezerwatywy, ograniczona liczba partnerów seksualnych. W przypadku kobiet niezwykle istotne jest badanie cytologiczne, które pozwala wykryć na wczesnym etapie ewentualne zmiany przednowotworowe w obrębie narządu rodnego i wdrożyć odpowiednią terapię. Istotnym elementem zapobiegania zakażeniu są również szczepienia przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego.

Szczepionka przeciw HPV nie tylko dla kobiet

Mitem jest, że przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego powinny się szczepić wyłącznie kobiety. Jak zauważa lek. Ewelina Śliwka-Zapaśnik, ginekolog z Grupy LUX MED, zakażenie dotyczy bowiem także mężczyzn, którzy również mogą być jego nosicielami. W przypadku mężczyzn wirus HPV może prowadzić do zachorowania na raka odbytu, prącia, głowy i szyi, dlatego szczepienie powinno obejmować także chłopców i młodych mężczyzn.

Pamiętajmy, że szczepienie mężczyzn to także profilaktyka raka szyjki macicy u kobiet, ponieważ zaszczepiony partner zmniejsza ryzyko przeniesienia na partnerkę seksualną onkogenego wirusa. Szczepienie przeciwko zakażeniu HPV stymuluje produkcję przeciwciał, które są skierowane przeciwko białkom wirusa HPV, a to zapewnia ochronę przed zakażeniem.

Obecnie dostępne są trzy szczepionki przeciwko wirusowi – wszystkie chronią przed najbardziej onkogennymi typami wirusa – 16 i 18. Dodatkowo szczepionki zabezpieczają przed innymi typami HPV, które wywołują zmiany przednowotworowe lub brodawki narządów płciowych. Szczepienie zalecane jest nastoletnim dziewczętom i chłopcom przed inicjacją seksualną, a także osobom dorosłym, które jeszcze nie współżyły.

Bezobjawowe zakażenie HPV nie wyklucza zakażenia partnera/-ki wirusem

Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego może przebiegać bezobjawowo, nie powodując widocznych zmian w postaci brodawek u jego nosiciela, tzw. kłykcin kończystych w okolicach miejsc intymnych. Nie oznacza to jednak, że osoba zakażona, która jest bezobjawowa, nie transmituje wirusa na innych. U większości osób organizm sam zwalczy wirusa, ale zanim to zrobi – przez ten czas nosiciel może nieświadomie zakażać swoich partnerów lub partnerki.

Ryzyko zakażenia wirusem HPV można zmniejszyć, ograniczając liczbę partnerów seksualnych i stosując zabezpieczenie w postaci prezerwatywy. Trzeba jednak pamiętać o tym, że choć prezerwatywa stanowi mechaniczną barierę przed drobnoustrojami, to nie chroni nas w stu procentach przed transmisją wirusa, a jedynie obniża ryzyko zakażenia.

Opracowała: Anna Szydlik, pielęgniarka